

Blikverruimend grens verleggen door Frederik Swennen

FJR 2020/14

Editorial

Frederik Swennen is 12 jaar lang ons Belgische redactielid van FJR geweest. Dat is een feit om in dit nummer bij stil te staan, niet alleen vanwege het bereiken van de maximale lidmaatschapstermijn, maar vooral vanwege de inbreng die Frederik voor het tijdschrift heeft gehad. Blikverruimend en grensverleggend zijn twee sleutelwoorden die zijn inbreng kenmerken. Hij schuwt niet om controversiële standpunten in te nemen. Vanuit een Belgisch perspectief heeft hij gereflecteerd op de ontwikkelingen binnen het familierecht. In bijdragen met intrigerende titels schreef hij de afgelopen jaren in het blad, onder meer over 'Salomon's wijsheid' in het licht van de herziening van het ouderschapsrecht en de ontwikkeling naar meerouderschap.² Ook verdedigde hij de stelling dat betrekkingen met niet-menselijke wezens van groot belang zijn voor mensen en dat die betrekkingen het daarom verdienen te worden gerekend tot het personen- en familierecht.³ Intrigerend is ook de titel: 'Ome Papa en Tante Mama: Platonisch Ouderschap in België' waarin hij het onderwerp van adoptie door twee personen die niet in een affectieve, seksuele relatie tot elkaar staan aansneet.⁴ Het ging daarbij om de beslissing van het Belgisch Grondwettelijk Hof dat het absolute adoptieverbod in die gevallen ongrondwettig was, al was dat volgens Swennen met een onjuiste redenering. Hij juichte wel toe dat deze rechtspraak de weg opent naar adoptie door andere niet-paren, zoals vrienden, hetgeen hij aanduidt als een evolutie in de richting van 'platonisch familierecht'.

Swennen stond ook aan de basis van het aanzoeken van buitenlandse correspondenten. Dat heeft ertoe geleid dat we thans correspondenten hebben die ons met enige regelmaat informeren over het Engelse, Belgische, Franse en Duitse personen- en familierecht. Ook in dit nummer komt een aantal correspondenten, met het oog op het naderende afscheid van Frederik, aan het woord met bijdrages over de rechtsontwikkeling in hun land. Gerd Verschelden belicht de stand van zaken in het Belgische recht met betrekking tot de positie van transgenders waaronder de positie van minderjarigen, een punt dat ook in Nederland belangstelling geniet. Het Belgische recht kan hier inspiratie bieden voor Nederland. Johan Put geeft een overzicht van de nieuwe wetgeving in België inzake jeugdhulp en jeugdstrafrecht en gaat in op de verhouding tussen die twee. Die nieuwe wetgeving beoogt wel om een duidelijker onderscheid te maken tussen beide situaties en kent verschillende grondslagen voor toepassing en uiteenlopende instrumenten die kunnen worden ingezet. Toch is het onderscheid ook weer niet zo eenduidig, zoals Put laat zien. Daniel Monk belicht de rol van het huwelijk en geregistreerd partnerschap. Concreet gaat het om een rechtszaak gestart door een heteroseksueel paar dat graag een geregistreerd partnerschap wilde aangaan; naar Engels recht staat dit alleen open voor paren van gelijk geslacht. Het *Supreme Court* besliste dat dit onderscheid niet door de gelijkheidsbeugel kon, waarna de regering niet besloot het geregistreerd partnerschap af te schaffen, maar om ook paren van verschillend geslacht die mogelijkheid te bieden.

Wij willen Frederik hartelijk danken voor het verleggen van grenzen en het verruimen van onze blik, en voor de belangrijke bijdrage die hij heeft geleverd aan het tijdschrift. En ook al neemt hij afscheid van FJR, wij zullen nog veel van hem horen. Frederik, het ga je goed!

1 Prof. mr. W.M. (Wendy) Schrama is hoogleraar familierecht en rechtsvergelijking, Universiteit Utrecht, directeur van UCERF en redactielid van FJR.

2 FJR 2019/48.

3 FJR 2019/6.

4 FJR 2017/47.